

...Mən üç dəfə Sumqayıt teatrının səhnəsinə çıxmışam. Əlbəttə, aktyor kimi yox. Birincisində illər öncə gənc şair kimi şeir söyləmişəm. Səhnəyə ikinci çıxışım beş-altı il qabaq nəvəm Yağmurun Qar qızla şəklini çəkdirəndə olub. Bir də ötən ilin yayında “Teatrın dostu” nominasiyası üzrə “Rampa” mükafatı ilə təltif ediləndə səhnəyə çağırılmışam. Amma bir sumqayıtlı kimi bu teatrın qapısından bəlkə də minlərcə dəfə keçməyimlə öyünə bilərəm.

Məlum olduğu kimi, mart ayının 10-u Azərbaycan Milli Teatr Günü, 14-ü Sumqayıt teatrının yarandığı gün, 27-si isə Beynəlxalq Teatr Günüdür. Bunları xatırlayınca, gözlerim önündə böyüyüb qol-qanad açmış Sumqayıt teatrının mənə məlum olan tarixi səhifələri canlandı. Ürək sözlərimi yazmaq istədim.

Xatırlayıram ki, 1969-cu ildə gənclər üçün yenidən yaradılan bu mədəni məbədə görkəmli teatr xadimi, rejissor Hüseyn Ərəblinskiyin adı verilmişdi. Teatr öz pərdəsini martın 14-də Azərbaycan

səhnə sirlərini öyrətməklə yanaşı, sanballı tamaşaların hazırlanmasında əllərindən gələni əsirgəməyiblər. Sumqayıt teatrında aktyor potensialı həmişə güclü olub. Oynadıqları maraqlı obrazlarıyla yaddaşlarda iz buraxmış mərhum aktyorlar Hacı Xəlilov, Həsənqara, Kamil Məhərrəmov, Xanlar Muradov, Gülsolmaz Qafarova, Məmməd Ələkbərov, Həbib Nəsirov, Şahmar Qəribli, Vəqif Rəsulov teatr tariximizin şərəfli səhifələrini yazıblar. Mərhum rejissor Rövşən Almuradlı burada

və gənc nəsil aktyorlar əsl fədailər kimi fəaliyyət göstərirlər. Növrəstə Həşimova, Cəlal Məmmədov, İlahə Səfərova, Sədaqət Nuriyeva, Ulduzə Nəsirova, Mövsüm Hüseynov, İzaməddin Bağirov, Xatirə Süleymanova, Rauf Ağakəşiyev, Vəqif Səmədzadə, Həbib Xanlarov, Oqtay Mehdiyev, Dağlar Rüstəmov, Yalçın Səlimov və başqaları bu sıradandır.

ilə keçirilib. Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən Mədəniyyət Nazirliyinin və Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən tədbir tarixi-mədəni hadisə kimi yadda qalıb.

...Şənlik teatrın qarşısından başlandı. Orada ən yaxşı tamaşalardan dekorlar qurulmuş və dekorların qabağında tamaşaların personajları xüsusi geyimlərdə dayanmışdılar. Yarım əsrdə keçməkeşli, ancaq uğurlarla zəngin yol keçmiş kollektivin bayramına çoxsaylı şəhər sakinləri, ictimaiyyət nümayəndələri qatılmışdı. Bəzi tamaşalardan parçalar göstərildi, musiqi nömrələri səsləndi. Mərasim teatrın binasında davam etdi. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin milli mədəniyyətə, bu sahədə reallaşan əhəmiyyətli layihələrdən danışıldı. Bir sıra respublika və beynəlxalq miqyaslı festivalların laureatı olmuş teatrın sadalanan uğurları sürəkli alqışlarla müşayiət edildi.

Baş rejissor, Xalq artisti Firudin Məhərrəmov yubiley ssenarisini yaradıcı heyətin ilk səhnə sınağı olan “Müsyö Jordan və Dərviş Məstəli şah” komediyasının motivləri üzərində qurmuşdu. Dərvişin əcinnələri hadisələrin gedişinə təsir göstərir, süjet xəttini dolğunlaşdırırdılar. Amma bu dəfə əcinnələr xeyrixah missiyada çıxış etdilər. Aparıcıların təqdimatı ilə teatr truppası səhnəyə dəvət olundu və onlar üçün ayrılmış yerlərdə əyləşdilər. Sonra Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev və Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərecoy teatr kollektivini təbrik etdilər. Həmin günlərdə kollektivin bir qrup üzvünə verilən fəxri adlar və “Tərəqqi” medalı sahiblərinə təqdim olundu. Z.Fərecoy şəhərin sosial-mədəni həyatında fəal iştirakına görə bir qrup aktyoru fəxri fərmanla təltif etdi.

Kollektivin həmin özəl günündə rəngarəng çıxışlar oldu. Teatrda qoyulmuş ilk tamaşa – “Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah” komediyasının rejissoru, Xalq artisti Cənnət Səlimova da təbriklərə qoşuldu. Daha sonra zaman-zaman teatrın repertuarında yer tutmuş müxtəlif tamaşalardan fraqmentlər monitor vasitəsilə göstərildi. Həmçinin digər ölkələrdən teatr rəhbərlərinin təbrikləri çatdırıldı.

Ötən ilin noyabrında Sumqayıtın 70 illik yubileyi münasibətilə də teatr maraqlı tədbirlər reallaşdırıb. İcra hakimiyyəti ilə birlikdə böyük ümumşəhər bayram təntənəsi təşkil olunub. Yazıçı Əli Əmirlinin şəhərin dünənini, bu günü və sabahı haqqında “Sevgilim Sumqayıt” adlı maraqlı pyesi tamaşaya qoyulub. Yubiley ilində bir sıra digər gözəl əsərlər də səhnə həyatı qazanıb.

...Ötən ay Fransanın Azərbaycandakı səfiri Zakari Gros Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının qonağı idi. Teatrın direktoru Mübariz Həmidov səfirə teatrın tarixi və repertuarı haqqında məlumat verdi. Hazırda teatrın repertuarında fransız yazıçısı Marsel Berkye-Marinyenin “Oğru” tamaşasının da yer aldığı barədə məlumatlandırılan səfir məmnunluğunu bildirərək gələcəkdə Fransa-Azərbaycan teatrları arasında əməkdaşlığın ölkələrarası münasibətlərdə vacib amil olacağını vurğuladı.

Sumqayıt teatrının yaradıcı kollektivinə daha böyük uğurlar arzusu ilə teatrın bədii şurasının üzvü:

Əli NƏCƏFXANLI,
“Xalq qəzeti”

Sumqayıt teatrı – sevimli ünvan

dramaturgiyasının banisi Mirzə Fətəli Axundzadənin “Müsyö Jordan və Dərviş Məstəli şah” (rejissoru Cənnət Səlimova) məzhəkəsi ilə açmışdı. Mən onda 5-ci sinifdə oxuyurdum. Məktəbdən bilet alıb həmin tamaşaya baxmağa getmişdik. Teatrın işıqları göz qamaşdırırdı. Bu, sirli-sehirli bir aləmin işığı idi. Sənət, mədəniyyət şəfqəti idi. O çağadək belə mənzərəni yalnız televizor ekranından görmüşdüm. Sanırdım ki, televizorun içinə girmişəm. Teatrı o sevən sevdim.

Yaddaşımda Sumqayıt teatrının səhnəsində oynanılan “Arvadımın əri” və “Elbrus evlənir” (Georgi Xuqayev), “Müsiabəti Fəxrəddin” (Nəcəf bəy Vəzirov), “Solğun çiçəklər” (Cəfər Cabbarlı), “Toy” (Sabit Rəhman), “Tribunal” (Andrey Makayonak), “Afət” (Hüseyn Cavid) “Bütün Şərq bilsin” (Nəriman Həsənzadə) və sair tamaşalar canlanır. 1981-ci ildə Moskva şəhərində keçirilən Ümumittifaq teatr festivalında “Bütün Şərq bilsin” (rejissor Mərahim Fərzəlibəyov) əsərinin tamaşası ilə çıxış edən Sumqayıt teatrı II dərəcəli, N.Nərimanovun obrazını yaradan Xalq artisti Məlik Dadaşov isə I dərəcəli diploma layiq görülmüşdü. O vaxtlar Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi olan Heydər Əliyev bu tamaşaya baxdıqdan sonra səhnəyə qalxaraq teatr sənətinin dərin bilicisi kimi tamaşa haqqında müsbət fikirlərini söylədi, kollektivi və pyesin müəllifini təbrik etdi.

Teatrın kollektivi 2005-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin həyatı və siyasi fəaliyyətinə həsr olunmuş “Xilaskar” (Aqşin Babayev) əsərinin uğurlu tamaşaya qoyub. Qeyd etmək lazımdır ki, unudulmaz dahi şəxsiyyətin bədii obrazı Azərbaycan teatr tarixində ilk dəfə məhz Sumqayıt teatrının səhnəsində canlandırılıb. Əməkdar artist Namis Şirməmmədov həmin obrazı böyük məharətlə yaradıb.

İlk onilliklərində biri-birinin ardınca bu teatra işləməyə gələn Xalq artistləri Barat Şekinskaya, Rza Əfqanlı, Əliağa Ağayev, Məlik Dadaşov, Əməkdar artistlər Sadıq Həsənzadə və Məmmədçəfər Cəfərov gənc aktyorlara

gözəl tamaşalar hazırlayıb. Həmçinin adlı-sanlı aktyorlar Valeh Kərimov, Afaq Bəşirqızı, Hacı İsmayilov, Rəmiş Novruzov, Kübrabəyim Əliyeva, Əli Nur, Əjdər Həmidov, Sabir Məmmədov, Nəhidə Orucova, Bahar Abdullayeva, Vəqif Əliyev, Tofiq Bayramov, Kazım Abdullayev, Məzahir Süleymanov, Nadir Xasıyev və başqaları Sumqayıt teatrının parlaq ulduzları olublar. Əksəriyyətini şəxsən tanımağımla qürur duyuram.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının direktoru, Əməkdar artist Mübariz Həmidov həm də Kalmıkiya Respublikasının Əməkdar incəsənət xadimidir. Əvvəllər nazirlikdə işləyib. Sonra 10 ildən artıq Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrına rəhbərlik edib. İki ildir ki, Sumqayıt teatrında çalışır. O gələndən həyata keçirilən diqqətləyi layihələrdən biri uşaq tamaşalarının baxış və müzakirəsi ilə məşğul olan məktəblilərdən ibarət alternativ şuranın yaradılmasıdır. Teatr rəhbərliyi gənc aktyorlara da xüsusi qağdı ilə yanaşı, onların istedadlarının inkişafına hər cür şərait yaradır.

Teatrın ilk baş rejissoru Nəsir Sadıqzadə olub. İndiki baş rejissor, Xalq artisti Firudin Məhərrəmov, quruluşçu rejissorlar – Əməkdar artist, Prezident mükafatçısı Namis Şirməmmədov, Əməkdar mədəniyyət işçisi Vəsiq Məmmədov və digərləri bütün varlıqları ilə bu sənət ocağına bağlı olmaqla, bir-birindən gözəl tamaşalar hazırlayırlar. Firudin Məhərrəmov 33 ildir ki, burada işləyir. Məzun kimi diplom işini bu teatrda sərgiləyib. Əsrimizin əvvəllərindən doğma kollektivdə rejissura başqanıdır. Deyir ki, yaradıcılığının ən uğurlu illəri məhz bu teatrda başlandı və burada hazırlanan bütün tamaşalar onun üçün doğmadır.

Dostum Namis Şirməmmədov həm aktyor, həm də quruluşçu rejissor kimi bir sıra uğurlu tamaşalara imza atıb. Hazırda Cəlil Məmmədquluzadənin “Danabaş kəndinin əhvalatları”nı yeni versiyada səhnəyə hazırlayır. Səif Məmmədov isə əsasən uşaq tamaşaları üzrə ixtisaslaşıb, çalışqanlıq və fantaziyaları ilə seçilir.

Bu gün teatrda sələflərinin yolunu layiqincə davam etdirən yaşlı, orta